

classicfm.nl

CLASSIC *fm*

Klassiek
voor
iedereen

JULI
AUGUSTUS

ROBECO
SUMMER
NIGHTS
2017

Zondag 16 juli 2017

Grote Zaal 20.00 uur

Orkest van het Oosten

Jan Willem de Vriend, dirigent

Hannes Minnaar, piano

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Ouverture 'Coriolan' in c, op. 62 (1807)

Vijfde pianoconcert in Es, op. 73

'Kaiserkonzert' (1809)

Allegro

Adagio un poco moto

Rondo: Allegro

PAUZE

Zevende symfonie in A, op. 92 (1811-12)

Poco sostenuto - Vivace

Allegretto

Presto

Allegro con brio

Hannes Minnaar zal in de pauze de nieuwe cd-box met Beethovens vijf pianoconcerten signeren bij de Vriendenbalie, tegenover de garderobe. De cd's, die als box en los te koop zijn, werden opgenomen met het Orkest van het Oosten en Jan Willem de Vriend.

Muziek beleven doet u samen. Veel van onze bezoekers willen optimaal van de muziek genieten door geconcentreerd en in stilte te luisteren. Wij vragen u daar rekening mee te houden.

De antieke wereld van de Grieken en Romeinen had Ludwig van Beethovens levenslange interesse. Zijn verheerlijking van het oude Rome liet ook muzikaal sporen na, bijvoorbeeld in de *Overture 'Coriolan' in c*, op. 62 uit 1807. De historische gegevens over deze tragische held werden vastgelegd door Plutarchus. Beethoven verklankte de tweestrijd bij Coriolanus, die tegelijk een trotse held en een zwakkeling is. Dit laatste omdat hij de smekbeden van zijn moeder verhoort en een gezworen eed van wraak niet ten uitvoer brengt: hij verkiest de dood boven het aanwenden van geweld en stort zich op zijn zwaard. Het is allemaal te horen.

Majestueus pianoconcert

Ook in het *Vijfde pianoconcert in Es*, op. 73 klinkt een heldhaftige Beethoven. Het concert werd geschreven in het roerige oorlogsjaar 1809, toen Napoleon Wenen belegerde. De gruwelen schokten Beethoven en hij gaf daar muzikaal uiting aan. 'Het concert wordt aan aartshertog Rudolf opgedragen en heeft als titel Groot Concert, verder niets', schreef Beethoven zijn uitgever. Hij wilde voorkomen dat er een verklarende titel aan het pianoconcert zou worden verbonden. Wat toch gebeurde: tot op de huidige dag wordt het het 'Kaiserkonzert' genoemd, of 'Emperor' in Angelsaksische landen. Dit vanwege het majestueuze karakter en de opzweepende, martiale ritmiek van het openingsdeel. Bijzonder is dat Beethoven de pianist als het ware laat improviseren. Veel passages klinken spontaan, als ter plekke bedacht. Alles is echter tot op de laatste komma uitgeschreven en er is ook geen ruimte gelaten voor een solocadens waarin de solist

zich traditiegetrouw kan uitleven. De pianist kan wel overal zijn kunnen tonen. Ook in het serene middendeel, een hymne waarin open zenuwen worden beroerd.

Bruiloftsfeest

Eind 1811 trof Beethoven zijn fameuze Onsterfelijk Geliefde. De verhouding met haar moet vurig zijn geweest, maar kwam in de zomer van 1812 tot een abrupt einde. Juist in de periode van de hofmakerij ontstond de *Zevende symfonie*. Vormt die misschien de neerslag van Beethovens gevoelsleven? Dat is denkbaar, al loert natuurlijk het gevaar van onnodige romantisering. Het is curieus dat Schumann, die vrijwel niets over Beethovens liefdesperikelen wist, de *Zevende* in verband bracht met een bruiloftsfeest! Elk van de vier sterk contrasterende delen is gebouwd op een obsessief terugkerend ritmisch motief. In het openingsdeel is dat een gepunteerd figuurtje dat zijn intrede doet na een lange, ingetogen en kleurrijke langzame inleiding, die bijna een deel op zichzelf is. Veruit het meest geliefde deel van de *Zevende* is het tweede, dat al bij de première in 1813 herhaald moest worden. De wervelende finale van de symfonie is een waar bacchanaal, een draaimolen van klank die de luisteraar haast tureluurs maakt. De associatie met een benevelde geest dringt zich op, iemand wiens uitbundigheid zich ontplooft in uitzinnige, tomeloze passie.

Jos van der Zanden

Het **Orkest van het Oosten**, in het buitenland bekend als het Netherlands Symphony Orchestra, werd opgericht in 1994. Het geeft zo'n 75 concerten per jaar, vooral in concertseries in Enschede, Hengelo, Zwolle en Deventer. Onder leiding van Jan Willem de Vriend, chef-dirigent sinds 2006, heeft het zich ontpopt tot een echte smaakmaker voor klassiek en vroegromantisch repertoire. De Vriend heeft zijn liefde voor Beethoven stevig op het orkest weten over te dragen, zoals lovende cd-recensies bewijzen. 'De Vriend laat Beethovens trompetten knetteren, maakt van paukenslagen gemene plaagstootjes, laat dissonanten schuren, verruwt opzettelijk wat naar het dansante neigt. Staccati worden niet weggemoffeld, je hoort een ongecensureerd takketakketak', aldus een recensent. Na zijn studie richtte **Jan Willem de Vriend** in 1982 het Combattimento Consort op, waarmee hij als artistiek leider een belangrijk stempel drukte op de historische uitvoeringspraktijk in Nederland. Hij is ook te gast bij andere Nederlandse orkesten en verleent regelmatig zijn medewerking aan radio en tv, en maakt daarnaast cd-opnamen. Met ingang van het nieuwe seizoen wordt hij als chef-dirigent van het Orkest van het Oosten opgevolgd door Ed Spanjaard. Samen met pianist **Hannes Minnaar** nam De Vriend Beethovens vijf pianoconcerten op. Minnaar studeerde bij Jan Wijn aan het Conservatorium van Amsterdam en volgde daarna lessen bij onder anderen Alfred Brendel, Menahem Pressler en Ferenc Rados. Zijn debuut-cd kreeg een Edison en sindsdien is hij een veelgevraagd solist en kamermusicus. Een carrière die overduidelijk een stijgende lijn vertoont.

Ludwig van Beethoven held a lifelong fascination with ancient Greece and Rome, and this veneration left its musical mark in such works as his *Overture to 'Coriolanus' in C minor*, op. 62 from 1807. This music depicts the conflict within Coriolanus, who is both a proud hero and a weakling. Beethoven's heroic side can also be heard in his *Fifth Piano Concerto in Es major*, op. 73. This concerto was written in the tumultuous war year of 1809 when Napoleon had besieged Vienna. Beethoven was shocked by the atrocities, and he expressed those feelings in music. He had not wanted an explanatory title to be attached to this piano concerto, but it happened anyway: the work is known to this day as the 'Emperor Concerto' because of its majestic character and the opening movement's rousing, martial rhythms. Beethoven encountered his well-known Immortal Beloved at the end of 1811. Their relationship must have been a passionate one, but it ended abruptly in the summer of 1812. The *Seventh Symphony in A major*, op. 92 emerged in the middle of that courtship. Could it be a reflection of Beethoven's state of mind? The whirlwind finale is a true Bacchanal, a carousel of sound that leaves listeners feeling giddy, and whose exuberance manifests in a frenzied, unbridled passion.

Translation: Eileen Stevens

Social media

Meer Robeco SummerNights online!

Volg Het Concertgebouw op social media en deel uw concertervaring. Participeer en bekijk de mooiste concertfragmenten op Facebook, beluister de mooiste muziek via onze Spotify-playlist, of neem een kijkje achter de schermen via Instagram.

SummerNights Live!

Geniet nog even na van het concert tijdens Robeco SummerNights Live! Met vanavond in de Pleinfoyer een ontmoeting met dirigent Jan Willem de Vriend en pianist Hannes Minnaar. U bent van harte welkom.

Robeco

De Robeco SummerNights komen voort uit een unieke samenwerking tussen Robeco en Het Concertgebouw. Allebei kennen we een rijke geschiedenis vol vernieuwing met passie voor kwaliteit en oog voor onze basis. Elk op ons eigen terrein. Met de Robeco SummerNights willen we muzikale traditie op innovatieve wijze voor iedereen toegankelijk maken. Met een programmering die muziek omvat van klassiek tot modern, en van akoestisch tot elektronisch behoren de de Robeco SummerNights al bijna dertig jaar tot de best bezochte festivals van Nederland.

Robeco is trotse sponsor van de Robeco SummerNights.

Voorafgaand aan het concert en in de pauze kunt u cd's, (kinder)boeken, geschenken en Concertgebouwartikelen kopen bij de Vriendenbalie, tegenover de garderobe.

Concerttip

Aurora Ensemble & Nicholas Collon: Beethoven uit het hoofd

Het Engelse Aurora Ensemble speelt zonder bladmuziek. *By heart*, dus. Dat geeft een extra lading aan de concerten. Vandaag leidt Nicholas Collon Beethovens *Derde symfonie*. Hij licht het werk (in het Engels) toe.